

УДК 021.1:004.9

Тетяна Копитко,
бібліотекар I категорії
Фонду Президентів України НБУВ

Сучасні напрями оптимізації використання електронно-інформаційних ресурсів

У статті розглядається роль бібліотек в інформаційному суспільстві, зокрема сучасні напрями розвитку та використання оптимізованих електронно-інформаційних ресурсів на базі книгозбірень, нові підходи до їх каталогізації. Проаналізовано формування їх бібліографічного опису та забезпечення швидкого доступу суб'єктів наукової діяльності до оперативної й достовірної інформації.

Ключові слова: електронні ресурси, електронні бібліотечні системи, електронна бібліотека, віртуальна бібліотека, інформаційне суспільство.

Сучасний соціум переживає епоху глобальних змін — відбувається його структурна трансформація. Кількість, якість і ступінь використання інформації стають факторами, що визначають рівень розвитку країни та суттєво впливають на її статус у світовому співтоваристві. Сформувався новий соціальний порядок — інформаційне суспільство, в якому створено всі умови для задоволення інформаційних потреб громадян, організацій і держави.

Основним джерелом доступу до світового документного потоку є бібліотеки, для яких характерні власні напрями вивчення простору знань, що зумовлені як характером обслуговування, так і специфікою їх ресурсів. Невід'ємною складовою бібліотечної справи нині є саме цифрові колекції, що зумовлено насамперед зростанням обсягу інформації в електронному вигляді та поширенням мережевих матеріалів у системі документальних комунікацій суспільства. Такі процеси, як самоархівування, створення електронних репозитаріїв в організаціях, розвиток глобальних відкритих архівів наукових статей призводять до

зміні ролі бібліотечної справи в процесі оприлюднення наукової інформації [4, с. 44]. Для більшості вітчизняних академічних установ одним із першочергових завдань оптимізації електронних інформаційних ресурсів (ЕІР) є зміцнення інформаційного потенціалу, що, зі свого боку, потребує ґрунтовного вивчення відповідних потреб користувачів. На відміну від системи засобів масової інформації та освіти, які пропонують громадянам вибірковий принцип доступу до даних, книгозбірні є інституціями сучасного суспільного процесу, що надають вільний доступ до надбань культури та знань у найширшому їх розмаїтті.

Сьогодні основним вектором розвитку процесів автоматизації в бібліотеці є формування інформаційного простору, який би дозволив здійснювати швидкий доступ до даних і провадити якісне та оперативне бібліографічно-інформаційне обслуговування [10]. Це передбачає найповніше розкриття змісту наявних ресурсів через створення бібліографічних баз даних, каталогів та картотек, котрі значно скорочують користувачам шлях до знань. Новітні технології

спрощують доступ до ресурсів книгозбірні через мережу Інтернет та розміщення їх на веб-сторінці установи [8, с. 19].

Особливої актуальності набули такі види електронних ресурсів: цифрові текстові аналоги друкованих видань; електронні образи друкованих видань; бази даних, які відповідають вимогам до мережевої інформації; нові форми публікацій, що не мають друкованих аналогів: електронні оголошення, матеріали веб-конференцій тощо, доступні користувачам через телекомунікаційні мережі; аудіо- та відеоінформація; мультимедійні продукти, що характеризуються постійним оновленням; програмні продукти; комбіновані програмно-інформаційні продукти, наприклад, геоінформаційні системи тощо. Звичайно, що специфіка таких перетворень впливає і на методи та способи систематизаційної каталогізації, оптимізації та уніфікації інформації через видозміну механізмів здійснення означених процесів — класифікаційні системи. Вони трансформуються за формою та змістом [14; 19] відповідно до зміни характеру інформаційних ресурсів.

Таким чином, особливістю ЕІР сьогодні насамперед є їх динамізм, тобто варіативність інформаційного вмісту за певних умов використання (наприклад, відповіді на запити до баз даних) чи при офіційному редагуванні (законодавчі акти або стандарти), а також операції з даними, що надходять у реальному часі (наприклад, від віддалених суб'єктів). Водночас такі ресурси вимагають і відповідного бібліотечного опрацювання, адже відрізняються від інших об'єктів каталогізації, насамперед документів на паперових носіях, що традиційно опрацьовують у технологічних підрозділах бібліотек. Тому сьогодні на сторінках фахових видань вже представлено низку досліджень і концепцій з оптимізації та змістовної організації інформаційних ресурсів [15—21]. Типи носіїв, режими доступу, системні вимоги, динаміка інформаційного вмісту та специфіка взаємодії з користувачем — нові характеристики, які зумовлюють особливості каталогізації електронних ресурсів та формування їх бібліографічного опису.

У науковій діяльності сьогодні використовують такі види ЕІР:

- електронні бібліотеки;
- бази даних науково-технічної інформації (звіти про науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи, дослідницькі та науково-технічні програми, проекти та ін.);
- інформація про заходи (виставки, конференції, семінари);
- відомості про суб'єктів інноваційної діяльності (інноваційні підприємства, консалтингові, маркетингові, інжинірингові організації, центри трансферу технологій, інвестиційні, фінансово-кредитні організації);
- інша нормативно-довідкова інформація, а також електронні наукові інформаційні системи (наукові портали) [1].

Одним із основних видів ЕІР є саме електронні бібліотеки — інформаційні системи, що забезпечують формування, зберігання та ефективне використання різноманітних колекцій цифрових ресурсів і надають доступ до них у зручному для споживача вигляді через мережу Інтернет. Застосовуються також дані ЕІР, які становлять систематизовану сукупність інформаційних ресурсів, об'єднаних спільними змістом, джерелами, призначенням, авторством, колом користувачів, власників, способами доступу тощо. Поряд із поняттям "електронна бібліотека" на позначення такої інформаційної системи часто вживають терміни "віртуальна бібліотека" (virtual library) чи "цифрова бібліотека" (digital library). Однак слід зазначити, що під віртуальною бібліотекою (ВБ) здебільшого розуміють комплекс інформаційних джерел, доступних через глобальні комп'ютерні мережі, що в сукупності утворюють Інтернет. Ресурси ВБ розподілені по багатьох країнах світу, а інформаційний потенціал на кілька порядків перевищує документні фонди будь-якої книгозбірні. Під цифровою

розуміють бібліотеку, в якій вся інформація зберігається в оцифрованому вигляді та не передбачає наявності документів на традиційних носіях.

Таким чином, електронна бібліотека (ЕБ) — це інтегрована інформаційна система, яка дозволяє накопичувати, зберігати та ефективно використовувати різноманітні колекції електронних повнотекстових та мультимедійних документів, доступних у зручному вигляді. Крім цифрових матеріалів, об'єктами опрацювання є також бази даних, мапи, карти користувача, посилення тощо. За функціональною спрямованістю розрізняють ЕБ загального характеру та спеціалізовані. Перші зберігають ресурси за багатьма напрямками знань і використовують переважно мінімальний інструментарій, що забезпечує реалізацію стандартних функцій інформаційної системи. Спеціалізовані ЕБ нагромаджують і надають доступ до матеріалів певної предметної області. Вони багатofункціональні і, поряд із набором стандартних послуг, надають можливість задоволення специфічних вимог (зберігання результатів та архівів експериментів, підтримка часових та просторових характеристик даних, спеціальні форми вхідних та вихідних даних — картографічні, графічні, оцифровані фотографії, звукозаписи тощо).

Електронні бібліотеки значно підвищують рівень обслуговування, а саме:

— сприяють ефективному доступу до наявних ЕІР у мережі Інтернет, насамперед до бібліотек та періодичних видань, а також до зарубіжних електронних ресурсів;

— забезпечують якісно новий рівень задоволення фахових потреб науковців завдяки використанню сучасних бібліотечно-інформаційних технологій (кількість доступних джерел, ступінь їх релевантності, актуальність, повнота й оперативність отримання інформації) [14, с. 27].

Впровадження електронних бібліотек на теренах України було розпочато в 1998 р. Першими на цей шлях (на основі повнотекстового розширення електронного каталогу) стала Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ), а пізніше, з 2000 р., — книгозбірні вищих навчальних закладів та науково-дослідних установ. Створення фахових електронних бібліотек в Україні відбувалося здебільшого на національному і галузевому рівнях [15]. Так, однією із перших ініціатив у цьому напрямі стало рішення інформаційно-бібліотечної ради Національної академії наук України, в якій Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського було доручено організувати надсилання до науково-дослідних установ копій електронного каталогу і відповідно науково-дослідним установам НАН України доставляти до НБУВ власні загальнодоступні ЕІР (каталоги і картотеки, комп'ютерні файли-верстки академічних журналів, цифрові версії праць співробітників) для створення електронної наукової бібліотеки НАН України [2, с. 204].

Ще одним кроком у розвитку ЕБ стало створення Національної системи електронного інформаційно-бібліотечного ресурсу, складовою Національної програми інформатизації. Це передбачало, в свою чергу, формування зведених електронних каталогів відомчих і територіальних об'єднань бібліотек, баз даних ретроспективної національної бібліографії України та комплексу тематичних баз даних із реферативною, фактографічною, оглядово-аналітичною інформацією; забезпечення доступу до ресурсів системи через Інтернет і входження до глобальної мережі електронних бібліотек.

На думку дослідників, важливість практичного втілення таких державних програм обумовлена передусім тим, що, незважаючи на позитивну динаміку розвитку ЕІР, невирішеними проблемами залишаються відомчий підхід до їх створення, значне дублювання інформації, відсутність єдиних стандартів та несумісність ресурсів, складність доступу тощо. Тому одним із варіантів вирішення цих та інших проблемних питань є створення саме такого коорди-

наційного центру на базі наукової установи (бібліотеки), який би забезпечував інтеграцію електронних інформаційних потоків від різних суб'єктів продукування інтелектуального контенту [6, с. 199]. Як приклад, за участі Національної академії наук України в Інституті проблем реєстрації інформації розроблено програму створення Національної електронної бібліотеки України "Бібліотека — XXI" [7]. Це дозволить:

- надати вільний доступ до електронних бібліотечних ресурсів читачам України;
- створити єдину систему каталогізації в бібліотечних та архівних фондах;
- впровадити єдині норми та стандарти (формати) обміну бібліографічними записами;
- забезпечити умови та засоби для інтеграції територіально розподілених ЕІР у віртуальну Національну електронну бібліотеку України;
- створити єдину точку входу в мережу Інтернет до територіально розподілених ЕІР бібліотеки;
- забезпечити умови інтеграції ЕІР книгозбірень із зарубіжними цифровими бібліотечними фондами;
- перевести визначені інформаційні ресурси бібліотек та архівів України (літературну і наукову спадщину, твори і наукові роботи) в електронну форму;
- створити депозитарій електронних бібліотечних ресурсів.

Положення програми визначено Законом України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007—2015 роки" [8]. Її реалізація базується на ґрунтовному дослідженні сучасного стану розвитку та інформатизації бібліотечної справи в Україні та за кордоном. Виконання програми надасть можливість забезпечити реалізацію прав кожного громадянина на вільний і необмежений доступ до інформації з бібліотечних фондів, а також поступове переведення друкованих бібліотечних та архівних фондів у цифрову форму.

Одним із піонерів запровадження електронних бібліотек у світі є проект "Гутенберг", започаткований 1971 р. М. Хартом у Лабораторії дослідження матеріалів Іллінойського університету (США). У його основу покладено технологію відтворення, тобто все, що введено в пам'ять комп'ютера, може бути відтворено у будь-який час у будь-якому місці.

У 1995 р. було започатковано Національну федерацію цифрових бібліотек, в яку об'єдналися 15 університетських бібліотек і Бібліотека Конгресу США. Головний результат її діяльності — банк даних "Пам'ять Америки" (44 історичні колекції загальним обсягом понад 1 млн документів, які всебічно відбивають етапи становлення і розвитку США).

Великою популярністю користується проект "Bibliotheca Universalis" ("Бібліотека Універсаліс"), заснований під егідою Ради Європи у 1995 р., що поставив за мету створення глобальної мережі ЕБ. Основне завдання "Бібліотеки Універсаліс" — зробити доступними для широкої аудиторії твори світової культурної спадщини за допомогою Інтернету та мультимедійних технологій. "Бібліотека Універсаліс" має сприяти вдосконаленню роботи книгозбірень, поліпшити доступ світового співтовариства до електронних ресурсів: бібліографічних записів, текстів, графіки, малюнків, аудіо-, відеоматеріалів.

У рамках "Bibliotheca Universalis" передбачено формування мережевого ресурсу обсягом кілька мільйонів документів, і тому проект потрапив до базових у світовій системі електронних бібліотек. Обмін інформацією між партнерами про хід виконання програм оцифрування відбувався з використанням сторінок порталу "Габріель", який розпочав роботу в 1995 р. після рішення Конференції європейських національних бібліотек (Осло, 1994) та об'єднав ресурси європейських національних книгозбірень. Пілотну стадію розробки проекту здійснювали Національна бібліотека Нідерландів, Британська бібліотека і Національна бібліотека

Фінляндії — Бібліотека Гельсінського університету. Сьогодні в "Габріель" беруть участь 38 національних книгозбірень, у тому числі Російська державна і Російська національна бібліотеки [11].

Значних успіхів у сфері створення ЕІР досягли французькі установи, насамперед Національна бібліотека Франції та ряд наукових книгозбірень країни. Застосовуючи одніми із перших технологію сканування книг, фахівці Національної бібліотеки Франції оцифрували найбільш цінні й важливі з естетичного й наукового погляду фонди, заснувавши ЕБ "Галліка" з вільним доступом.

Варто відзначити і проекти "Національна електронна бібліотека Фінляндії" — "FinLib", "Кабельна книга" — високосервісний зал для доступу до світових ЕІР. Датська національна бібліотека (проект DEF) передбачає створення ефективної системи електронного надходження національної інформації об'єднаних ресурсів бібліотек та забезпечення широкого доступу до неї. Для Норвегії також характерний високий стандарт розвитку телекомунікацій, представлений системою автоматизації "BIBSYS", яка функціонує як міжмережевий інтерфейс для доступу до міжнародних банків даних і зведений каталог вишівських та наукових бібліотек.

У Росії серед загальнодержавних програм і проектів у галузі бібліотечної справи, що фінансуються з держбюджету, сьогодні чітко визначені пріоритети розвитку електронного ресурсу та забезпечення його загальнодоступності. Певного прогресу було досягнуто ще у 90-х рр. XX ст. Так, "Бібліотека Максима Мошкова", створена на аматорських засадах у 1994 р., є однією з найбільших цифрових книгозбірень Росії й світу [3, с. 16].

Також можна відзначити "Публичную електронную бібліотеку Євгена Пескіна", що уміщує майже 1 тис. творів класиків російської літератури, та ресурс "Российская фантастика", який існує з 1996 р. і пропонує понад 1,5 тис. книг 280 авторів. Варта уваги і Національна електронна бібліотека Росії — найбільший у світі мережевий архів російськомовних документів, матеріалів газет, журналів, радіо- і телестанцій, а також інформаційно-аналітичних агенцій Росії, країн СНД, Балтії та далекого зарубіжжя. Проект створено в 1994 р. як Національну службу новин Росії, і проблема авторського права розв'язувалася в рамках єдиного інформаційного об'єднання. Для роботи із фондами було придбано систему повнотекстового пошуку "Texttract", розроблену для аналітичних систем правозахисних органів США, Європи та Австралії. Основна інформація надається користувачам Національної електронної бібліотеки Росії.

У РФ книгозбірень отримали так звану квоту, спрямовану головним чином на створення управлінського електронного ресурсу й уряду. Враховуючи достатнє фінансування цієї бюджетної програми, ряд бібліотек та інформаційних центрів почали отримувати кошти на розвиток телекомунікаційної інфраструктури, модернізацію технічної бази та впровадження системи спеціалізованих порталів і навігації в мережі Інтернет.

Останнім часом великі і, що важливо, регіональні та муніципальні бібліотеки зробили особливий акцент на створенні корпоративних бібліотечних систем, які згодом було об'єднано під егідою нової професійної асоціації — АРБІКОН (Асоціація регіональних бібліотечно-інформаційних консорціумів).

Не менш прогресивним проектом у РФ є Електронно-бібліотечна система (ЕБС) "ZNANIUM" — колекція цифрових версій видань (книг, журналів, статей та ін.), згрупованих за тематичними та цільовим ознаками. В ній реалізовано систему пошуку і відбору документів зі зручної навігацією, створенням закладок, формуванням віртуальних "книжкових полиць", посторінковим копіюванням, а також іншими сервісами, що сприяють успішній науковій та навчальній діяльності.

ЕБС "ZNANIUM" є самостійною розробкою Науково-видавничого центру "ИНФРА-М". Система має основні розділи: художня література, твори для дітей та юнацтва, підручники та посібники для середньої школи й абітурієнтів, видання, присвячені педагогіці, дому, побуту, дозвіллу, медицині, прикладним, природничим, суспільним, гуманітарним наукам. "ZNANIUM" надає зареєстрованим користувачам цілодобовий доступ до електронних видань з будь-якої точки світу за допомогою мережі Інтернет.

Фонд ЕБС "ZNANIUM" постійно поповнюється електронними версіями видань, що публікуються Науково-видавничим центром "ИНФРА-М", колекціями книг і журналів інших російських видавництв, а також творами окремих авторів [9].

Виходячи із викладеного, зазначимо, що нині відбувається трансформація бібліотечних установ у системоутворюючу ланку інформаційної сфери. Застосування інтернет-технологій, вивчення потреб аудиторії надало можливість запровадити нову форму інформаційної діяльності — обслуговування віддалених клієнтів. Тому для оптимізації роботи з ЕІР бібліотеки взяли курс не лише на використання можливостей глобальних мереж, а й на створення власних інформаційних ресурсів. Так, на базі масивів бібліографічної, реферативної, аналітичної інформації формуються електронні каталоги і картотеки, бібліографічні покажчики та реферативні видання, оцифровується наукова і методична література, першоджерела з бібліотечних фондів. У практику книгозбірень поряд із видавничою діяльністю входить тиражування на компакт-дисках окремих інформаційних продуктів та електронних ресурсів.

Таким чином, одна з найвагоміших ролей у процесі формування єдиного цілісного інформаційного поля та його адаптації до сучасних запитів користувачів належить саме бібліотекам, які проводять пошук, аналіз, каталогізацію і збереження електронної продукції, забезпечують доступ до мережевих ресурсів. А власне оптимізація ЕІР відбувається через упорядкування, структурування і продуктивну організацію функціонування в інформаційних системах, зокрема в електронних бібліотеках.

Список використаної літератури

1. Антоненко І. П. В. Каталогізація електронних ресурсів : науково-методичний посібник / І. П. Антоненко, О. В. Баркова ; Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. — Київ : НБУВ, 2007. — 115 с.
2. Василенко О. М. Електронні ресурси як чинник оптимізації довідково-бібліографічного обслуговування / О. М. Василенко // Наук. праці Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського. — 2000. — Вип. 5. — С. 204—211.
3. Вуль В. Что хранят электронные библиотеки в России? / В. Вуль // Библиотечное дело. — 2003. — № 3. — С. 16—19.
4. Галаган Л. Онлайн-ресурси президентських бібліотек світу / Л. Галаган // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — 2010. — Вип. 27. — С. 44—52.
5. Галаган Л. Особливості функціонування електронних інформаційних ресурсів на сучасному етапі інформатизації державного управління / Л. Галаган // Учений інформаційного покоління: інновації, традиції та перспективи : Збірник матеріалів третьої Міжнародної наукової конференції молодих учених (17 травня 2012 р.) / Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. — Київ, 2012. — С. 61—62.
6. Галаган Л. Специфіка інформаційного забезпечення органів державної влади в Україні в контексті впровадження електронного урядування / Л. Галаган // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21—23 жовт. 2014 р.) / НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада дир. б-к та інформ. центрів-членів МААН. — Київ, 2014. — С. 198—202.
7. Державна цільова науково-технічна програма створення Національної електронної бібліотеки України "Бібліотека — XXI". — Режим доступу: <http://www.ipri.kiev.ua/index.php?id=120>. — Назва з екрана.
8. Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007—2015 роки". — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16>. — Назва з екрана.
9. Електронно-бібліотечна система "ZNANIUM". — Режим доступу: <http://znanium.com/>. — Назва з екрана.
10. Майстрович Т. В. Електронний документ в бібліотеці : науково-методичне посібник / Т. В. Майстрович. — Москва : Либерія—Бибинформ, 2007. — 144 с.
11. Павлуша І. Електронні бібліотеки: зарубіжний досвід, питання, розробки української концепції / І. Павлуша // Бібліотечний вісник. — 1999. — № 4. — С. 13—23.
12. Погребна О. Електронні ресурси Національної парламентської бібліотеки України в інформаційному супроводі процесу політичних реформ у державі / О. Погребна // Бібліотечна планета. — 2005. — № 1. — С. 19—20.
13. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи "Бібліотека — XXI". — Режим доступу: http://www.gov.lica.com.ua/b_text.php?base=1&cid=684487&type=3. — Назва з екрана.
14. Сербін О. Бібліотечно-бібліографічна класифікація: не лише актуальна, а й перспективна / Олег Сербін // Вісник Книжкової палати. — 2007. — № 4. — С. 21—25.
15. Сербін О. Згорання/розгорання інформації, як спосіб уніфікації і представлення знання в Веб-орієнтованому середовищі / Олег Сербін // Наук. пр. Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського. — Київ, 2010. — № 28. — С. 22—30.
16. Сербін О. Оптимізація інформації, як передумова індексування та систематизації в рамках еволюції структури і функцій бібліотечної науки / Олег Сербін // Бібліотечний вісник — 2010. — № 5. — С. 16—24.
17. Сербін О. Підвищення ефективності пошукових інструментів у контексті розвитку індексування інформаційних ресурсів / О. О. Сербін // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — Київ, 2013. — Вип. 35. — С. 39—48.
18. Сербін О. Представлення інформаційно-пошукових мов у веб-орієнтованих системах / Олег Сербін // Наук. пр. Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського. — Київ, 2008. — № 20. — С. 176—184.
19. Сербін О. Система десяткової класифікації українською мовою: історія та структурний аналіз / Олег Сербін // Вісник Книжкової палати. — 2007. — № 10. — С. 19—22.
20. Сербін О. Систематизація бібліографічної інформації засобами концептуальних моделей знань / Олег Сербін // Бібліотечний вісник — 2011. — № 1. — С. 25—36.
21. Сербін О. Систематизація цифрових ресурсів в контексті формування електронного каталогу / О. О. Сербін // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8—10 жовт. 2013 р.) / НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада дир. наук. б-к та інформ. центрів-членів МААН. — Київ, 2013. — 411 с. — С. 370—372.
22. Соловяненко Д. Структурний аналіз українського бібліотечного веб-сегмента мережі Інтернет / Д. Соловяненко // Бібліотечний вісник. — 2005. — № 3. — С. 27—37.
23. Шемаєва Г. Електронні ресурси бібліотек України в інформаційному забезпеченні науки: стан та перспективи розвитку / Г. Шемаєва // Бібліотечна планета. — 2006. — № 4. — С. 21—25.

В статті розглядається роль бібліотек в інформаційному суспільстві, в частині сучасних напрямків розвитку та використання оптимізованих електронно-інформаційних ресурсів на базі бібліотек, нові підходи до каталогізації електронних ресурсів. Проаналізовано формування їх бібліографічного описання та забезпечення швидкого доступу суб'єктів наукової діяльності до оперативної та достовірної інформації.

The article deals with the role of libraries in the modern information society, as well as the modern lines of development and usage of librarian optimized electronic information resources through creating the new cataloging approaches of electronic resources. The formation of bibliographic description and providing quick access for researchers to on-line and reliable information.

Надійшла до редакції 24 лютого 2015 року